

KABDEBÓ LÓRÁNT LEVELE RADNÓTI SÁNDORNAK

Kedves Sándor,

pécsi egyetemistáknak tartottál előadást nemrég a cenzúra művészetelméleti meghatározóiról. Nem a hivatalos cenzúráról, hanem arról, hogy milyen romboló munkát végezhet az alkotói tudatban a kényszerű öncenzúra. Amíg beszéltél, folyton Szabó Lőrinc egyik – eddig publikálatlan – levele járt az eszemben (a HARMINCHAT ÉV című levelezésgyűjteménye második kötetében fogja kiadni a Magvető Kiadó). 1954-ben, a futball-világbajnokság után írta a költő VERESÉG UTÁN című háromrészes versét. Költőként épp hogy megszólalhatott, a *Csillag* és az *Irodalmi Újság* közölte hosszú hallgatás (hallgatás? pontosabban: hallgattatás) után. Végre úgy érzi, felelőséggel megszólalhat. Levelezése mutatja, hetekig írja ezt a versét. Végül orvosprofesszor barátainak felolvassa. Óriási siker, Horatius SZÁZADOS ÉNEK-e mellé állítják, lévén nekik még klasszikus műveltségük. Lipták Gábor, a költő balatonfüredi vendéglátója elhírleli a sikert. És akkor találkozik a *Magyar Nemzet* akkori főszerkesztőjével, Boldizsár Ivánnal. Ennek története ez a levél. Gondolom, olvasóit nem az alkotó nyugalom hiányában baráttól barátig „balatonozós” adatok felsorolása érdekli (Ábrahámhegy: Bernáth Auréliék, Bari-villa: Baránszky Jób Lászlóék, Tihany, I. Gyula; Illyés Gyuláék, Petőfi utca: Lipták Gáborék, Molière: Illyés kérésére elvállalt fordítói postamunka, Szendrő: a Faluszínház igazgatója, Képes Géza: a Rádió irodalmi osztályának megbízott vezetője, Juhász Ferenc: annak a műsornak a szerkesztője, amelyikben a vers szerepelt volna), sokkal inkább a levél egészének hangoltsága. Évtizedes sérelmek oda-vissza kibeszéletlensége, amely azután egyetlen vers okán is féltelmes indulatokat válthat ki. Mondanom sem kell: félreértéseket. A vers, természetesen, nem jelenhetett meg. Évtized múlva Képes Géza publikálta a *Kortársban*, és Domokos Mátyás mint szerkesztő csempészte bele a költő ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEINEK valamelyik kiadásába. Azt hiszem, a levél jellegzetes példa és dokumentum lehet, előadásod kiegészítése.

Üdvözlettel
Kabdebó Lóránt